

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра теорії і методики початкової освіти

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ
підготовки бакалавра
галузь знань 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 013 Початкова освіта
освітньо-професійна програма Початкова освіта

Силабус нормативного освітнього компонента «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі підготовки бакалавр, галузі знань 01 Освіта /Педагогіка, спеціальності 013 Початкова освіта, за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта»

Розроблено згідно з навчальним планом 2020 р. (денна форма здобуття освіти).

Розробник: Рославець Р. М., доцент кафедри теорії і методики початкової освіти, кандидат педагогічних наук, доцент

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри теорії і методики початкової освіти
протокол № 1 від 29.08.2022р.

Завідувач кафедри

Пріма Р. М.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання		
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка 013 Початкова освіта Початкова освіта Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Нормативна
Кількість годин/кредитів 90/3		Рік навчання: 3
		Семестр: 6-й
ІНДЗ: немає		Лекції: 20 год.
		Практичні (семінарські): 20 год.
		Самостійна робота: 44 год.
		Консультації: 6 год.
	Форми контролю: залік	
Мова навчання	українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: Рославець Руслана Миколаївна

Науковий ступінь: кандидат педагогічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри теорії і методики початкової освіти

Контактна інформація (0503784270, roslovecj@gmail.com)

Дні занять (посилання на електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>)

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація. ОК «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» є нормативним документом факультету педагогічної освіти та соціальної роботи Волинського національного університету імені Лесі Українки, який розроблено кафедрою теорії і методики початкової освіти на основі освітньої програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до навчального плану для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка, спеціальності «Початкова освіта» денної форми навчання.

Програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Вона визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Даний курс передбачає ознайомлення майбутніх фахівців із теоретико-методологічними і методичними основами організації здоров'язберігаючого навчально-виховного середовища у сучасній початковій школі.

2. Пререквізити: знання, уміння й навички, компетентності, яких набули студенти у процесі опанування освітніх компонентів «Основи природознавства з практикумом», «Інформаційні технології в початковій освіті».

3. Постреквізити. Знання, уміння й навички, компетентності, яких набудуть студенти у ході засвоєння освітнього компоненту стануть необхідною основою для вивчення таких навчальних дисциплін, як: «Сучасний урок інтегрованого навчання в початковій школі засобами інформаційних технологій», написання курсових робіт з фахових методик початкової освіти, складання атестаційного іспиту з педагогіки та фахових методик початкової освіти.

4. Мета і завдання освітнього компонента

Мета соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі: ознайомити студентів з начальними програмами НУШ, метою, завданнями, цілями Державного стандарту початкової освіти щодо реалізації соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі та формувати в них вміння і навички, які сприятимуть досягненню учнями очікуваних результатів навчання, які визначені даною освітньою галуззю.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках даної освітньої галузі:

- ознайомитися із сучасними здоров'язберігаючими педагогічними технологіями;
- ознайомитися зі змістом і методикою використання оздоровчих технік в освітньому процесі початкової школи;
- навчитися здійснювати пошук, аналізувати, систематизувати й узагальнювати інформацію щодо збереження здоров'я і ведення здорового способу життя;
- оволодіти вміннями виявляти, ставити та вирішувати проблеми збереження і зміцнення здоров'я як власного, так і оточуючих;
- навчитися застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та ведення здорового способу життя;
- набути знань і вмінь щодо організації здоров'язберігаючого освітнього середовища у початковій школі.

5. Результати навчання (компетентності)

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні оволодіти такими компетентностями.

Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.
Загальні компетентності	<p>ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.</p> <p>ЗК-4. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.</p> <p>ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами як усно, так і письмово.</p> <p>СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.</p> <p>СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.</p> <p>СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.</p> <p>СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.</p> <p>СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.</p> <p>СК-7. Здатність до збору, інтерпретації та застосування даних у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності до формування суджень, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.</p>

	<p>СК-8. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.</p> <p>СК-10. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.</p> <p>СК-11. Здатність доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументувати їх на засадах партнерської взаємодії в умовах початкової школи.</p>
--	---

Програмні результати навчання	
ПР-06	Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти, зокрема природничої, та трансформувати у різні форми.
ПР-08	Організовувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу початкової школи, використовувати практики самозбереження психічного здоров'я, усвідомленого емоційного реагування.
ПР-09	Планувати та організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.
ПР-11	Збирати, інтерпретувати та застосовувати дані у сфері початкової освіти із використанням методів наукової діяльності.
ПР-12	Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.
ПР-13	Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проектувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

5. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції	Практ.	Лабор.	Самост. робота	Конс.	*Методи навчання	**Форми, методи оцінювання/ Бали
Змістовий модуль 1. Загальні поняття «Методики навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» у закладах вищої освіти								
Тема 1. Теоретичні основи методики викладання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.	2	2		-			РП, ЕБ, РНМД	УО МППВПР /ЗД
Тема 2. Загальноосвітні та виховні завдання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.	6	2	2	-	2		РП, ЕБ, ПС, РНМД, РП/К	УО . ФПО
Тема 3. Здоров'язбережувальні технології як педагогічна і соціальна проблема. Сутність і зміст здоров'язбережувальних технологій.	6	2	2	-	2		РП, ЕБ, РНМД, РП/К	УО
Тема 4. Характеристика основних змістових ліній соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	6	2	2	-	2		ПС, РП, ЕБ, РНМД	УО ППО
Тема 5. Зміст і особливості здоров'язбережувальної	9	2	2	-	2	3	РП, ЕБ, РНМД	ППО МСО

діяльності вчителя початкових класів								
Тема 6. Формування готовності майбутніх вчителів початкових класів до викладання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	6	2	2	-	2			
Разом за змістовим модулем 1	35	12	10	-	10	3		
Змістовний модуль 2. Формування соціальної та здоров'язбережувальної компетентностей молодших школярів.								
Тема 7. Особливості організації освітнього середовища в контексті вивчення соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	12	2	2	2	4	2	РП, Б, МДН,М ЕН	УФО УЮ
Тема 8. Технології навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	12	2	4	2	4	2	РП, ЕБ, РНМД, РП/К, СП	УФО УЮ
Тема 9. Технологія створення портфоліо з курсу «Я досліджую світ».	20	2	2	2	12	2	ПС, РП, ЕБ, РНМД, РП/К, КМ, ПР	УЮ . РК
Тема 10. Форми організації навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі	12	2	2	2	6		РП, ЕБ, СП	УЮ УЮ
Разом за модулем 2	55	8	10	8	26	3		
Види підсумкових робіт (за потреби)								Бал
Всього годин/Балів	90	20	20	20	44	6		100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Методи оцінювання: УЮ/ПЮ – усне/письмове індивідуальне опитування, УФО/ПФО – усне/письмове фронтальне опитування, Т – тестування, МКР – модульна контрольна робота, МПК – метод програмованого контролю, МППВПР/ЗД – метод практичної перевірки вправ/завдань, МСК – метод самоконтролю, МСО – метод самооцінки.

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Поняття здоров'я в історичному аспекті.
2. Розумове навантаження і втома.
3. Нормативні документи щодо реалізації соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі.
4. Визначити основні принципи організації та проведення фізкультурних пауз у режимі навчального дня школяра.
5. Визначити особливості анатомо-фізіологічні особливості молодшого шкільного віку, новоутворення, які підтверджують фізичну готовність учнів початкової школи до навчальної діяльності.
6. Запропонуйте вправи, завдання та цікаві форми для реалізації змісту фізичне здоров'я.
7. Запропонуйте вправи, завдання та цікаві форми для реалізації змісту соціально здоров'я.
8. Запропонуйте вправи, завдання та цікаві форми для реалізації змісту психічне та духовне здоров'я.
9. Проаналізувати використання українських національних традицій охорони та зміцнення здоров'я у педагогічному процесі

10. Охарактеризувати дидактичні вимоги до використання ТЗН на уроці.
11. Розкрити умови максимального впливу засобів навчання на розумовий розвиток учнів.
12. Вивчити досвід учителів новаторів щодо використання нетрадиційних видів уроків з метою оздоровлення.
13. Підготувати реферативне повідомлення на тему: «Вплив розумового навантаження на психіку школяра», «Біоритми та їх роль у забезпеченні здоров'я».
14. Підготувати есе на тему: «Здоровий спосіб життя – важливий чинник виховання особистості історичний аспект».
15. Підготувати есе на тему: «Залежність стану здоров'я людини від способу життя».
16. Виконати реферативне повідомлення на тему: «Сучасні методи та прийоми навчання на уроках «Основи здоров'я» в початкових класах» (4 клас).
17. Підготувати реферативне повідомлення на тему: «Реалізації змісту «Соціальне здоров'я» в початкових класах».
18. Розробити доповідь на тему: «Позакласна та позашкільна робота з курсу «Основи здоров'я» в початковій школі».
19. Підготувати реферат на тему: «Національна культура та здоров'я українського народу».

IV. Політика оцінювання

Навчальні досягнення здобувачів освіти оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, на підставі результатів виконання всіх видів запланованої навчальної роботи протягом семестру: аудиторної роботи під час лекційних, практичних, лабораторних занять, самостійної роботи, виконання ІНДЗ тощо.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач освіти за поточну роботу з відповідних тем освітнього компонента. Максимальний бал за кожен з форм роботи визначає силабус освітнього компонента. Результати поточного контролю знань здобувачів освіти вносяться до журналу обліку роботи академічної групи і враховуються під час виставлення підсумкового балу з ОК.

У Положенні про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки визначено правила, порядок та процедуру визнання результатів навчання. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, семінарів, підготовці наукових публікацій, конкурсах студентських наукових робіт, тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК:

- виступ із доповіддю на секційному засіданні конференції, участь у майстер-класі – 10 балів;
- підготовка наукової публікації у збірнику тез – 5 балів, у фаховому журналі – 10 балів;
- призове місце у II етапі Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт – 20 балів.

За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного балу.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента.

Після завершення вивчення тем кожного змістового модуля здійснюється підсумковий модульний контроль у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, тесту, колоквиуму тощо) та проводиться або під час навчального заняття (його частини), або поза розкладом згідно за окремим графіком.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компонента виставляється без складання іспиту за результатами поточного контролю у випадку, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом (програмою), і набрав при цьому не менше як 75 балів. Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти.

Підсумкова семестрова оцінка у випадку складання іспиту визначається як сума поточної семестрової та екзаменаційної оцінок у балах.

Політика щодо відвідування занять

Відвідування занять дає можливість отримати задекларовані загальні та фахові компетентності, вчасно та якісно виконати завдання. Відвідування занять є обов'язковим.

З поважних причин (наприклад, хвороба (довідка від сімейного лікаря), працевлаштування за фахом (довідка з місця роботи)) навчання може відбуватися за індивідуальним графіком (онлайн) за погодженням із деканом факультету. Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове. До практичних занять здобувачі освіти готують навчально-методичні кейси (електронні, рукописні, друковані) та презентують їх в аудиторії із застосуванням мультимедійної презентації та сучасних інструментів освітнього процесу (інфографіки, інтелект-карти, таблиці, схеми, інтерактивні стрічки, діаграми і т. ін.). Пропуски практичних занять відпрацьовуються: здобувач освіти опрацьовує тему самостійно, виконує практичні завдання до теми, укладає навчально-методичні кейси. На консультаціях здобувач освіти має право відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності відповідно до норм загальнолюдських та європейських цінностей, Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Волинського національного університету імені Лесі Українки, зокрема:

- не толерувати плагіат, списування, неправомірне використання чужих напрацювань;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та правильно оформляти покликання на використані інформаційні джерела;
- подавати на оцінювання лише самостійно виконану роботу, що не є запозиченою або переробленою з іншої, виконаною іншими особами; мінімальний відсоток унікальності – 60 %.

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

V. Підсумковий контроль

Форма проведення – залік. (Усна форма)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Основна література

1. Андрусенко І. В. Я досліджую світ : підруч. інтегрованого курсу для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах) : Частина 1 /І.В. Андрусенко, Н.В. Котелянець, О.В. Агеєва. Київ : Грамота, 2018. 96 с.

2. Андрусенко І. В. Я досліджую світ : підруч. інтегрованого курсу для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах) : Частина 2 /І.В. Андрусенко, Н. В. Котелянець, О. В. Агеєва. Київ : Грамота, 2018. 96 с.

3. Андрусенко І. В. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах). Частина 1. Київ : Грамота, 2019. 96 с.

4. Вдовенко В. В. Я досліджую світ : підруч. для 2 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах) /В.В. Вдовенко, Н.В. Котелянець, О.В. Агеєва. Частина 2 (Інформатика та технології). Київ : Грамота, 2019. 96 с.

5. Волощенко О.В. Я досліджую світ. Робочий зошит №2 до підручника О.В. Волощенко, О.П. Козак. СВІТИЧ. 2020. 53с.

6. Гільберг Т.Г. Я досліджую світ : підруч. для 4 кл. закл. заг. середн. освіти. (У 2-х ч.): Ч.1 /Тетяна Гільберг, Світлана Тарнавська, Ніна Павич. Київ : Генеза, 2021. 160 с. : іл

7. Грушинська І. В. Я досліджую світ Підруч. інтегрованого курсу для 3 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах): Ч.1 /Грушинська І.В, З.М.Хитра, І.І. Дробязко. Київ : УОВЦ «Оріон», 2020. 112с.
8. Грушинська І.В. Я досліджую світ. Підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) : Ч. 1 //І.В Грушинська, І.І. Хитра. Київ: УОВЦ «Оріон», 2019. 144 с.
9. Грушинська І.В. Я досліджую світ. 1 клас НУШ . Робочий зошит. ЧАСТИНА 1 (до підр. І.В.Грушинської). Київ : Оріон 2018. 56 с.
10. Державний стандарт початкової загальної освіти. *Початкова школа.* від 24 липня 2019 р. № 688.
- 11.Жаркова І. НУШ. Я досліджую світ : робочий зошит інтегрованого курсу для 1 класу ЗЗСО. У 2 ч. Ч. 1 (до підручн. І Жаркової, Л. Мечник). 2018. 64 с.
- 12.Засекіна Т. М. Інтеграція в шкільній природничій освіті : теорія і практика: монографія. Київ : Педагогічна думка, 2020. 400 с.
13. Інноваційні технології в початковій школі. / Упорядник О.Кондратюк. Київ : Шк. світ, 2018. 112с. (Бібліотека шкільного світу)
14. Я досліджую світ : підруч. для 4 кл. закл. загальн. середн. освіти (у 2-х частинах): Ч.1 / Т.В. Воронцова, В.С.Поламаренко, І.В.Лаврентева, О.Л.Хомич та ін. Київ : В.-о «Алатон». 2021. 152с.

Додаткова література до навчальної дисципліни

- Амосова М.Н. Славная осень. *Начальная школа.* 2016. №9. С. 78—80.
- Балашова С. «Я досліджую світ». 1 клас. *Початкова школа.* 2020. №5. С. 36—37.
- Водолазська Т. Методи пізнання свого довкілля вибирають діти. *Початкова школа.* 2019. № 3. С.38—40.
- Городецька А. Засідання екологічного клубу «Лісовичок». *Початкова школа.* 2012. №7. С. 32—35.
- Грушинська І. Вивчаємо свійських тварин. *Початкова школа.* 2021. №2. С.37—40.
- Грушинська І. Реалізація сезонного принципу навчання у процесі вивчення курсу «Я у світі». *Початкова школа.* 2014. №4. С.18—22
- Заушникова І. З досвіду роботи за підручником «Я досліджую світ» для 2 класу. *Початкова школа.* 2017. №5. С.15—18

Інтернет-ресурси

- Державний стандарт базової середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/nova-ukrayinskashkola/derzhavnij-standart-bazovoyi-serednoyi-osviti>
- Державний стандарт базової середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. №898). URL: <https://cutt.ly/WHyJPDi>
- Модельні навчальні програми природничої освітньої галузі: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/modelnnavchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoyi-ukrayinskoyi-shkoli-zaprovadzhuyutsyapoetapno-z-2022-roku>
- Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Коршевнюк Т. В.). URL: https://drive.google.com/file/d/1gkUtn5LuHCaxHrZm-5x-8ASCI_DXfPmf/view
- Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу». 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZyHn0xenLSamd4G4nsw2cyFr488aHZU/view>
- Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Шаламов Р. В., Каліберда М. С., Григорович О. В., Фіцайло С. С.). URL: https://drive.google.com/file/d/16E0INMV6rPP5V11WXDR5hZixUgoZH_lo/vie w
- Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Бобкова О. С.). URL: <https://drive.google.com/file/d/1K8z-YGiJBYziNDQAo0tmuyIZdWzrc9Z1/view>
- Модельна навчальна програма «Природничі науки. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Білик Ж. І., Засекіна Т. М., Лашевська Г. А., Яценко В. С.). URL: https://drive.google.com/file/d/1pJq_wshmZ95_nInpm8sUPXPOjxROdg_t/view
- Модельна навчальна програма «Довкілля. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Григорович О.В.). URL: https://drive.google.com/file/d/1kmY0o_G4MHgZxbouHYEzk6DYGIYzyQt5/vi ew
- Наказ МОН «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти» від 19 лютого 2021 року №235. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>

11. Наказ МОН «Про затвердження типового переліку засобів навчання та обладнання для навчальних кабінетів і stem-лабораторій» від 29 квітня 2020 року № 574. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovogopereliku-zasobiv-navchannya-ta-obladnannya-dlya-navchalnih-kabinetiv-i-stemlaboratorij>

12. Наказ МОН «Про затвердження методичних рекомендацій щодо організації освітнього простору Нової української школи» від 23 березня 2018 року №283. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nop/3metodichnirekomendatsii.pdf>

13. Я досліджую світ 1 клас. / Ірина Жаркова. Підручник для Нової української школи. 2018 <https://pp-books.com.ua/uploads/Books...> <https://pp-books.com.ua>